

ROHKEASTI UUDISTAMAAN!

Parasta
osaamista

Bästa
kunnande

Opetusministeriön
rahoittama
hanke

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö

ROHKEASTI UUDISTAMAAN!

AMMATILLISEN KOULUTUKSEN UUDISTUMINEN TOTEUTUU TEKEMÄLLÄ!

MENETELMIÄ JA TYÖKALUJA OPETUS- JA OHJAUSHENKILÖSTÖLLE

Miten perehdytän työpaikkaohjaajan? Mitä työelämässä oppimisessa tulisi muistaa? Miten arviointi toteutuu? Miten työelämäyhteistyötä voisi edistää ja syventää? Keneltä saan tukea työssäni ja miten voin kehittää tai ylläpitää osaamistani vaikkapa digitaalisin välinein?

Ammatillisen koulutuksen opetus- ja ohjaushenkilöstölle kysymysten ratkaisuun on tarjolla monia eri työkaluja ja malleja. Niiden avulla jokaisella on mahdollisuus tehdä ja toteuttaa uudistunutta ammatillista koulutusta omassa työssään ja eri

vaiheissa työuraa. Menetelmät ja työkalut tukevat myös esimiestyötä ja johtamista saavuttamaan paremmin ammatilliselle koulutukselle asetettuja tavoitteita.

Menetelmiä, työkaluja sekä tukimateriaaleja on tehty yhdessä ympäri Suomea Parasta osaamista -verkostohankkeessa (2017–2019). Verkostohankkeessa on ollut mukana kymmenen ammatillista koulutuksenjärjestäjää sekä kaikki viisi ammatillista opettajakorkeakoulua. Rohkeasti uudistamaan!

LUOTSIOPET

MATALAN KYNNYKSEN VERTAISTUKEA OPETUS- JA OHJAUS HENKILÖSTÖLLE!

KUKA ON LUOTSIOPETTAJA?

MITÄ HÄN TEKEE?

MITÄ HYÖTYÄ ON LUOTSITOIMINNASTA?

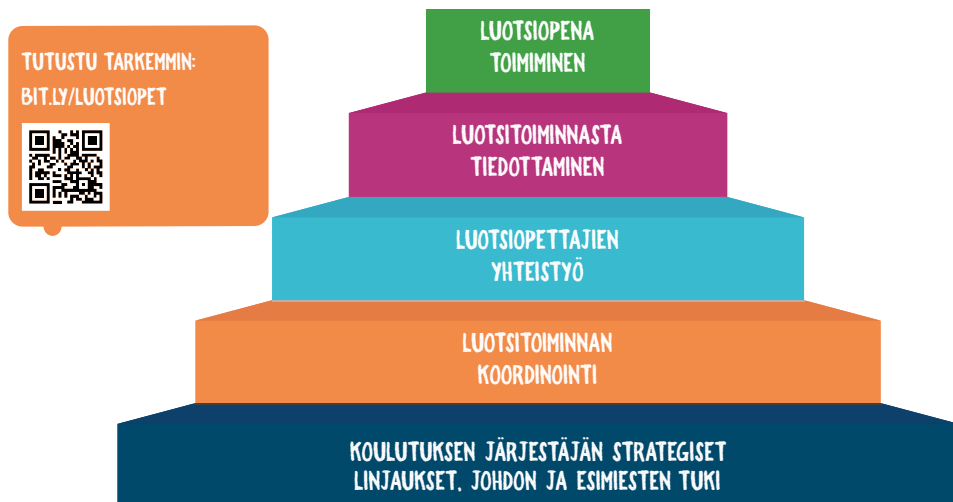
Työelämän ja ammatillisen koulutuksen muutokset edellyttävät koulutuksen järjestäjiltä toimivia malleja opetus- ja ohjaushenkilöstön osaamisen ja laadukkaan toiminnan varmistamiseen.

Luotsiopet -mallissa luotsiopettaja ohjaa, auttaa ja kannustaa kollegoitaan arjen haasteissa ja muutostilanteissa monin eri tavoin: henkilökohtaisesti, sähköisesti ja yhteisöllisesti. Häneen voi ottaa yhteyttä aina, kun kohtaa arjessa kysymyksiä, joiden ratkaisuun ei itsellä ole riittävästi tietoa. Luotsiopettaja auttaa myös esimiestä ja johtoa onnistumaan

muutosten jalkauttamisessa. Hän toimii yhteistyössä muiden luotsien ja henkilöstön kanssa lisäten vuoropuhelua eri tahojen kesken.

Luotsauksen ansiosta kaikkien osaamisen kasvaa ja pysyy ajan tasalla. Mieltä askarruttaviin kysymyksiin on saatavilla tukea ja nopeaa apua helposti. Tuloksena on parempi kokonaislaatu ja yhdenmukaiset toimintatavat. Koko työyhteisön avoimuus, osallisuus ja hyvinvointi lisääntyvät.

LUOTSIOPET -MALLIN TOIMINNAN TASOT

TARKISTUSLISTA OPETTAJALLE TYÖPAIKKAOHJAAJAN PEREHDYTYKSEEN

Työelämä odottaa oppilaitokselta ja opettajalta yhtenäisiä työelämässä oppimisen ohjauksen käytäntöjä, laatua ja oikea-aikaista tukea työpaikkaohjaajille:

Perehdytys kannustaa työpaikkaohjaajia osallistumaan laajempiin valmennuksiin

Tavoitteena on säädösten mukainen ja valtakunnallisesti tasalaatuinen perehdytys työpaikkaohjaajille

Opettaja ja työpaikkaohjaaja sovittavat yhteen työpaikan työtehtävät ja tutkinnon perusteiden ammattitaitovaatimukset

Tarkistuslista työelämässä oppimista ohjaavalle opettajalle sisältää asiat, jotka työpaikkaohjaajan ja opiskelijan kanssa tulee keskustella ja sopia. Tarkistuslistaan on liitetty inforuudut, joissa kuvataan, mitä eri vaiheissa tulee huomioida.

TUTUSTU TARKEMMIN:

BIT.LY/PO_PEREHDYTYS

OPEN DAY -TOIMINTAMALLI

KOHTI TIIVIIMPÄÄ TYÖELÄMÄYHTEISTYÖTÄ

Ammatillisen koulutuksen uudistuksen yhtenä tarkoituksena on lisätä työelämän ja oppilaitosten välistä yhteistyötä. Tätä tukee Open Day -toimintamalli, jossa opettajat jalkautuvat yhden päivän ajaksi vierailemaan työpaikkoihin ja kertomaan ammatillisen koulutuksen uudistuksista sekä laajentamaan yhteistyön mahdollisuuksia.

Open Day -toimintamallissa edetään suunnitellusti sovittujen ohjeiden mukaisesti. Vierailuista saadut tiedot kerätään

jatkotoimenpiteitä varten. Vierailuista saadun palautteen avulla saadaan tietoa työelämän tarpeista ja arvokasta palautetta siitä, mihin suuntaan ammatillista koulutusta pitäisi kehittää. Lisäksi henkilösuhteiden avulla lisätään työelämän ja oppilaitosten välistä yhteistyötä ja helpotetaan molemminpuolista yhteydenpitoa. Open Day on hyvä syy ottaa yhteyttä myös uusiin työpaikkoihin, joilla ei ole aikaisempaa kokemusta esimerkiksi työelämässä oppimisesta tai muusta oppilaitosyhteistyöstä.

OPEN DAY -TOIMINTAMALLI ETENEÄ NÄIN:

Opettaja sopii esimiehensä kanssa vierailusta työpaikalla

Opettaja sopii vierailusta työpaikan edustajan kanssa ja tutustuu ammatillisen koulutuksen uudistuksesta kertovaan materiaaliin

Opettaja lisää työpaikan yhteystiedot yhteiseen tiedostoon

Opettaja vierailee työpaikalla, keskusteleee yrittäjyydestä, ammatillisen koulutuksen uudistuksista ja työelämä yhteistyön edistämisestä.

Opettaja täyttää kyselyn yhdessä työelämän edustajan kanssa

Kyselyn tulokset kootaan ja hyödynnetään työelämäyhteistyön ja koulutuksen kehittämisessä

OPEN PARTNER -TOIMINTAMALLI

TERVETULOA VIERAILULLE OPPILAITOKSEEN!

Ammatillisen koulutuksen uudistuksen yhtenä tarkoituksena on lisätä työelämän ja oppilaitosten välistä yhteistyötä. Tätä tukee Open Partner -toimintamalli, jossa työelämän edustaja kutsutaan vierailemaan oppilaitokseen ja tutustumaan sen arkeen sekä siihen, miten omaa alaa nykypäivänä opiskelijoille opetetaan.

Open Partner -toimintamallissa voidaan edetä joko opiskelija- tai oppilaitosveitostisesti. Opiskelijalla on mahdollisuus kutsua esimerkiksi oma työpaikkaoh-

jaaja vierailulle oppilaitokseen tai vaihtoehtoisesti opettaja kutsuu työelämän yhteistyökumppaneita vierailemaan ja tutustumaan tavalliseen opiskelupäivään. Vierailun aikana työelämän edustajalla on myös mahdollisuus esitellä oman työpaikkansa toimintaa. Open Partner -toimintamallin avulla voidaan avata uusia yhteistyömuotoja ja tuoda työpaikat lähemmäksi opiskelijaa sekä syventää työelämän, oppilaitosten ja opiskelijoiden välistä yhteistyötä.

TUTUSTU LISÄMATERIAALEIHIN:

TUTUSTU LISÄMATERIAALEIHIN:

[BIT.LY/OPEN-DAY-JA-OPEN-PARTNER](https://bit.ly/open-day-ja-open-partner)
[BIT.LY/OPEN-DAY-VIERAILUT](https://bit.ly/open-day-vierailut)

OSAAMISEN ARVIOINTIOPPAAT

Osaamisen arviointi on yksi tärkeä osa opiskelijan opintopolkua - eräänlainen huipentuma siitä, mitä on saatu aikaan ja millainen osaaminen opiskelijalle on muodostunut. Arviointi ei ole yksinkertaista ja usein siihen voivat vaikuttaa myös sellaiset tekijät, joilla ei sillä hetkellä pitäisi olla merkitystä lopputulokseen. Opettajalla arviointiin liittyvä osaaminen on yksi keskeinen osa alue ammatillisen koulutuksen toteuttamisessa. Tämän lisäksi arviointiosaamista tarvitsevat myös työpaikkaoh-

jaajat ja muut työelämän edustajat, jotka ohjaustyön lisäksi osallistuvat myös opiskelijan osaamisen arviointiin.

Osaamisen arviointioppaat opiskelijalle, työpaikalle ja opettajalle tukevat osaamisen arvioinnin suunnittelua ja osaamisen arviointia tutkinnon perusteiden kriteerien mukaan.

TUTUSTU LISÄMATERIAALEIHIN:

[BIT.LY/POARVIOINTIOPPAAT](https://bit.ly/poarviointioppaat)

MUISTILISTAT

Millaisia valmisteluja tarvitaan, kun opiskelija aloittaa oppimisen työpaikalla? Kuka toimii työpaikkaohjaajana ja miten työpaikkaohjaus toteutetaan? Mitkä työtehtävät tukevat opiskelijan osaa- mistavoitteita ja urasuunnittelua? Mitä palautteen antaminen ja saaminen sekä opintojen seuranta tarkoittavat?

Näitä ja monia muita kysymyksiä herää, kun sekä opiskelija, työpaikkaohjaaja että opettaja suunnittelevat opiskelijan työelämässä oppimista. Ammatillista koulutusta on jokseenkin mahdoton toteuttaa ilman

kiinteää opettajan, työpaikkaohjaajan ja opiskelijan välistä yhteistyötä. Toimijoita on monia, asioita leijuu ilmassa eikä arjen keskellä pysty aina kokoamaan ajatuksia, mitä kaikkea työelämässä oppimiseen liittyy.

Työelämässä oppimisen muistilistat opiskelijalle, työpaikkaohjaajalle ja opettajalle tukevat oppimisen suunnittelua, ohjausta, palautetta ja urasuunnittelua tavoitteiden saavuttamiseksi.

TUTUSTU LISÄMATERIAALEIHIN:

[BIT.LY/POMUISTILISTAT](https://bit.ly/pomuistilistat)

ROHKEASTI UUDISTAMAAN -KOULUTUSKOKONAISUUS

Millaista osaamista ammatillisen koulutuksen opetus- ja ohjaushenkilöstö tarvitsee toimiakseen uudistuneessa ammatillisessa koulutuksessa?

Rohkeasti uudistamaan -koulutuskokonaisuus muodostuu viidestä osaamiskokonaisuudesta:

- Henkilökohtaistaminen
- Ohjaus
- Oppimisen tavat ja mahdollisuudet
- Näytöt ja osaamisen arviointi
- Oman työn johtaminen ja kehittäminen

Näiden osaamiskokonaisuuksien ympärille on rakennettu kattava verkkosivusto rohkeasti uudistamaan.fi, joka palvelee ammatillisen koulutuksen järjestäjiä. Antoisia hetkiä niin uuden henkilöstön perehdyttämiseen kuin uuden lainsäädännön mukaisten toimintatapojen laadunvarmistukseen!

TYÖELÄMÄLÄHTÖINEN OSAAMISEN HANKKIMINEN

Parasta osaamista -verkostohankkeeseen osallistuneet koulutuksen järjestäjät ovat tehneet yhteistyötä työpaikkojen kanssa, jotta työelämässä oppiminen olisi sujuvaa kaikille osapuolille. Ammatillisen koulutuksen lainuudistuksen myötä yhteistyötä kannattaa lisätä työpaikkojen kanssa. Sen myötä rakentuvat monimuotoiset kumppanuudet, joissa työelämä ja oppilaitos toimivat oppimisympäristöinä opiskelijan henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman (HOKS) tavoitteiden mukaisesti.

Hankkeessa on koottu esimerkkejä erilaisista yhteistyötavoista, joissa huomi-

oidaan opiskelijoiden henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma (HOKS) sekä työelämälähtöiset ja yksilölliset opinnot.

Esimerkit antavat opettajalle työkaluja rakentaa omaa toimintaansa niin, että opiskelijan ohjaaminen voi tapahtua entistä enemmän aidoissa työelämän oppimisympäristöissä. Monipuolisen yhteistyön, erilaisten tapahtumien tai projektien avulla opiskelijat tulevat työpaikoille tutummiksi ja näin heille mahdollistuu työelämässä oppiminen koulutus- tai oppisopimuksena.

1.

Opettajat työpaikalla ohjaamassa

2.

Joustava ja monimuotoinen oppiminen

3.

Monipuoliset oppimisympäristöt

4.

Yhteiset tutkinnon osat työelämässä oppien

5.

Kansainvälinen työelämässä oppiminen

6.

Yrittäjyyspolku

TUTUSTU LISÄMATERIAALEIHIN:

[HTTPS://BIT.LY/2UCYwQ3](https://bit.ly/2UCYwQ3)

OSALLISTAVAT YHTEISTYÖMALLIT

Uusi ammatillinen koulutus toteutuu yhdessä tekemällä! Osallistavat yhteistyömallit tarjoavat erilaisia ideoita kehittää ja uudistaa ammatillisen koulutuksen toimintatapoja. Muutosten ja uudistusten keskellä on tärkeää, että kaikilla on mahdollisuus osallistua keskusteluihin ja kehittämiseen.

Osallistavia yhteistyömalleja voivat hyödyntää kaikki ammatillisen koulutuksen toimijat; esimiehet, opettajat, ohjaajat jne. Niistä löytyy vaihtoehtoja kevyellä ennakkovalmistelulla toteutettaviin tapaamisiin tai pidempiaikaisiin laajempiin kehittämisprosesseihin. Yhteistyömalleja on käytetty kehittämistyössä sekä oppilaitoksen sisällä että työelämän edustajien kanssa.

TUTUSTU ESIMERKKEIHIN

YHTEISTEN TUTKINNONOSIEN INTEGRAATIO:

- YTO-integraatio ammatillisiin tutkinnonosiin
- YTOja yhteistyössä
- PopUp Open -päivä

AVOIMEN KESKUSTELUN TAPAAMISET:

- Pedakahvilat
- Teemalliset aamukahvit
- Yhteiskehitetään -tapaamiset
- Mikä mietityttää -tapaaminen
- Dialoginen MeetUp
- Porinakahvit
- Yhteinen kieli -paja
- Luotsiopen kahvihetket

TUTUSTU LISÄMATERIAALEIHIN:

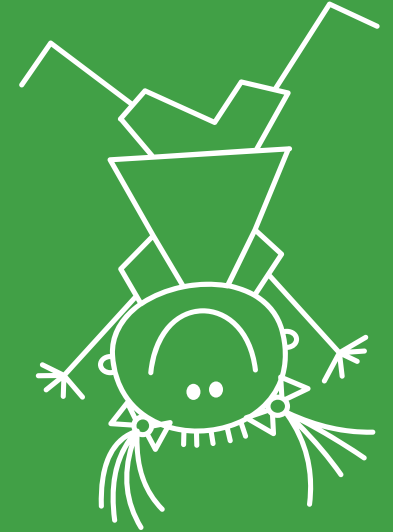

[BIT.LY/OSALLISTAVAT-YHTEISTYOMALLIT](https://bit.ly/osallistavat-yhteistyomallit)

DIGITAALISET PEDAPOLUT

Koulutuksen järjestäjälle suunniteltuja keinoja varmistaa, että henkilöstö osaa tunnistaa omia osaamistarpeitaan, suunnitella työyhteisönä osaamisen hankkimista, hankkia osaamista, sekä toimia uuden lainsäädännön ja työelämän tarpeiden mukaisesti. Pedapoluilla on yhteys kehityskeskusteluihin ja osaamisen kehittämisen suunnitelmiin. Taustalla on Lean-johtamisfilosofia ja 70-20-10 -osaamisen hankkimisen malli.

TUTUSTU LISÄMATERIAALEIHIN:

[BIT.LY/DIGITAALISET-PEDAPOLUT](https://bit.ly/digitaaliset-pedapolut)

TUTUSTU LISÄMATERIAALEIHIN!

- Moodlen Pedapolku -malli
- Moodlen Pedapolku -kysymykset
- Moodlen työtilat Ohjaukseen ja arviointiin
- JokaOpe
- Peda-Podcastit
- Avoin nettisivusto Oppiva Omnia
- TEAMS tiimien yhteistyöskentelyn tukena
- Lärarens digitala kompetensstig i TEAMS
- 70-20-10 – opitaan yhdessä -opas

PARASTA OSAAMISTA – MIKÄ?

Parasta osaamista on valtakunnallinen verkostohanke, joka edistää ammatillisen koulutuksen uudistumista sen kohderyhmän ollessa opetus- ja ohjaushenkilöstö. Verkostossa toimii kymmenen koulutuksen järjestäjää sekä viisi ammatillista opettajakorkeakoulua. Verkostohankkeen tavoitteena on ammatillisen koulutuksen opetus- ja ohjaushenkilöstön tukeminen ja osaamisen kehittäminen muuttuvassa toimintaympäristössä erilaisten toimintamallien ja menetelmien avulla – ensin kokeillen ja sitten parantaen.

Tule kanssamme rohkeasti uudistumaan ja hyödynnä tuottamiamme aineistoja ja materiaaleja sekä osallistu muutosta ja kehitystä tukeviin koulutuksiin!

Löydät meidät myös diginä tämän esitteen linkkien ja vinkkien lisäksi:

blogit.jao. i/parasta_osaamista

Twitter:@Posaaja_

Facebook:@Posaamista

Instagram: parastaosaamista

1/2020

BIT.LY/POSAAJA

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö